N°. 3204 — 1857.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00; *franco* door het geheele Rijk.

Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG 14 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 13 November.

De uitvoering, door de Regering aan de wet op het *lager onderwijs* te geven, wekt veler aandacht en bezorgdheid. In het voorloopig verslag was een lid der Kamer de tolk geweest der duizenden, die de wet zoo weinig heeft gerust gesteld, dat zij veeleer hunne bekommering verhoogd heeft. Hij had eenige opening verlangd »omtrent de wijze waarop de Regering voornemens is de wet op het lager onderwijs ten uitvoer te leggen." De Regering, gewoon op alles te antwoorden, schijnt in hare vertoogen op de verslagen dit gewigtig punt over het hoofd te hebben gezien. Althans, wij zijn er niet in geslaagd om in de antwoorden der Regering iets op te sporen, dat daarop dient. Van waar dat stilzwijgen? Wij willen daarop geen antwoord zoeken. Wij bepalen ons bij de aanmerking, dat het stilzwijgen bevreemdt, en een onaangenamen indruk maakt, die door velen zal worden gedeeld.

Wij weten niet welk het lid is, dat in de sektiën heeft aangedrongen op inlichtingen omtrent de uitvoering van de onderwijs-wet. Wij vermoeden dat de heer van Nispen van Sevenaer de vraag heeft gesteld, dewijl dat geacht lid der Kamer zich ten allen tijde, onder andere vraagstukken, bij uitnemendheid dat van het lager onderwijs heeft aangetrokken. Niet altijd is dat verdienstelijk lid door al zijne katholieke medeleden gesteund geworden met die kracht, waarop het gewigt der zaak aanspraak maakt. Een verschil van politiek inzigt namelijk heeft verschil van handeling aangebragt. Maar men zou zich niet weinig vergissen als men daaruit afleidde, dat de heer van Nispen alléén staat. Het is daar zoo ver af, dat, bij eventuëel misbruik der onderwijswet, al wie Katholiek is, zoo in als buiten de Kamer, zich bij den heer van Nispen zal aansluiten, om zich te verzetten tegen partijdigheid, al zij het dan ook, dat die met alle mogelijke listigheid en als ter sluiks wordt ingevoerd.

Wij hebben met den heer van Nispen beweerd, dat het *lager onderwijs* moest zijn *leerstellig-godsdienstig*. Zulks is door niemand wederlegd; maar men heeft gezegd, dat zulks in de praktijk onmogelijk was. Wij hebben ons bij dat antwoord neêrgelegd, onder de voorwaarde, dat dan ten minste het onderwijs zou zijn onpartijdig voor elke gezindte, zoodat geen onzer kinderen op de school aanstoot zou lijden in zijne godsdienstige begrippen. Die voorwaarde is het voorschrift der Grondwet. Onze eisch is derhalve niet alleen billijk, maar tevens door de Grondwet geëikt. Men kan daarmeê de hand niet ligten, zonder dat er eedschennis plaats hebbe.

En toch, er doen zich niet weinigen voor, die zich over de onderwijs-wet verheugen, juist daarom, en daarom alleen, omdat zij de gelegenheid opent tot eene eenzijde rigting van het *lager onderwijs*.

Wij hebben er geen begrip van welk denkbeeld zulke lieden zich van de Grondwet maken en van den eed, waarmede die Grondwet bezworen wordt.

De school-partij heeft het, reeds vóór dat de wet tot stand kwam, openlijk aangekondigd, dat die wet zou worden gebruikt, om, onder voorwendsel dat men der kinderen »*christelijke deugden*" aanleert, het ongeloovig Christendom van Groningen voort te planten, welk Christendom van Groningen voor orthodoxe Protestanten en voor de Katholieken niets is dan eene godslastering.

Bij de aanneming der wet was er dan ook groote vreugde in het kamp der Groningers. De *Fakkel* verborg hare blijdschap niet, noch ook de reden daarvan. »De schoolwet van 1806" was immers »nu weder *in hare* »*volle kracht* hersteld" met ter zijdestelling van »het »bekende Januarij-besluit", 't welk de wet van 1806 had »ontzenuwd." Met andere woorden beteekent de *Fakkel* aan hare lezers, dat de waarborgen tegen partijdigheid uit de wet zijn weggevallen, en dat men derhalve weer gelijk te voren de taak kon opnemen, om in den zin der *Groningers en Nutsmannen*, ons geslacht te kneden naar hunne met christelijke bewoordingen verrijkte onchristelijke leer. Dit was insgelijks de meening van al de protestantsche organen, zonder uitzondering, die aan de onderwijs-beweging hadden deel genomen, en van het Christendom niet veel meer dan een middel van beroering maken. De een mag dat meer behendig dan de andere hebben gezegd, maar alle zegevierende bewegers stemmen daarin te zaam, dat de onderwijs-wet in de lagere school een wapen zal geven tegen de orthodoxe leer en de Katholieke Kerk. Intusschen, niemand heeft dat platter en in grover taal dan het *Tielsche Weekblad* geëischt. Het is kurieus de eigene woorden van het blad over te nemen, die de pen van een lid der Eerste Kamer verraadt, en daarom te meer aandacht verdient, omdat deze een zeer invloedhebbend man is in de school-partij, en een voorbeeld geeft van de beschaving en de verlichting, die zoowel in stijl als in godsdienstige leer de toekomstige jeugd moet onderscheiden. Ziehier wat hij schrijft:

»Het is treurig, maar het is waar: de domheid en het »onverstand nemen schrikbarend toe, onder de bevolking »van het koningrijk der Nederlanden. Roomsch- en »Dortsch-gereformeerd-bijgeloof verstompt den geest en de »de zinnen van velen in den lande en het is zorgwekkend, »wanneer men op het gelaat van eenen Noord-Braband»schen of Limburgschen boer diezelfde kenmerken van »domheid en dweepzucht ziet, die op het gezigt van de »orthodox-gereformeerden te lezen staan. Al die blinde »ijveraars voor een »zelf-gemaakt" Christendom »zijn door »het geheele land, met hetzelfde sop overgoten."

»Het sop wordt in verschillende ketels gekookt, maar »de bestanddeelen zijn dezelfde."

»Als de gemengde school geen krachtig middel ter »verbetering wordt, in de handen eener verlichte Rege»ring, dan is de toekomst van het vaderland duister."

Dat is nu de taal van een beschaafd en verlicht man als hij spreekt over hen, die gelooven aan de Godheid van Christus en de verlossing door het Kruis, en die, omdat zij daaraan gelooven, zóó worden ten toon gesteld! Dat belooft voor de toekomstige gemengde school! Want die dat schreef bekleedt eene voorname plaats niet slechts in de Eerste Kamer, maar én in *Unitas*, én in 't *Nut*, én in de vrijmetselaars-loge, én in al de schoolzaken van ons land, én zelfs bij 't goevernement.

Bij dergelijke toelichtingen op de wet van 't lager onderwijs wordt men des te meer bezorgd, omdat de minister van Binnenlandsche Zaken, de heer van Rappard, zelf niet geheel vreemd is aan de school-partij. Moge hij daarvan al geen aktief lid zijn; hij neigt daarheen, blijkens zijn antecedenten.

De minister van Binnenlandsche Zaken is geen partijman, gelijk bedoeld lid der Eerste Kamer; wij gelooven zelfs, dat hij 't nooit geweest is; maar niet altijd heeft hij evenzeer zijne voorliefde voor die school-partij verheeld. Zijne sympathiën gaan daarheen.

Intusschen, wij hebben regt noch plan om zijne eerlijkheid te betwijfelen. Hij is thans minister van Staat en draagt eene groote verantwoordelijkheid. De wet moet verzoenen, heeft de Regering gezegd, en om dat te doen mag zij niet partijdig werken in geenerlei rigting. Dat is de theorie; wij gelooven dat zij van zijnentwege ernstig gemeend is.

Maar nu de praktijk, die komen moet? Bestaat er geen gevaar, dat die praktijk wijke van die theorie, als de minister niet zorgvuldig zijne private sympathiën bewaakt? Vooral bij den aandrang van de partij, die de school in handen heeft, en op alle mogelijke manieren heeft verklaard, wat zij van de school beoogt te maken? Het zou genoeg zijn, dat de minister vergat reglementaire waarborgen tegen 't misbruik te nemen, om de gemengde school al spoedig te doen ontaarden in eene sekte-school, de sekte-school der ongeloovigen.

Nu reeds, nu de wet op het lager onderwijs nog niet geldt, ontwaart men op de gemengde scholen hier en daar reeds een begin van wijziging in den zin der onchristelijke propaganda. Wat zal dat geven bij de praktijk der wet, als er geene krachtige maatregelen werden genomen om alle misbruik te weeren?

Voor ons is de questie niet uit. Zij neemt integendeel met elken dag in gewigt toe. Wij hebben geene posten te bejagen, noch ministeriëele portefeuilles te belegeren, noch bij ministeriëele intrigues eenig persoonlijk voordeel te behalen. Maar wij hebben het heil onzer kinderen te bewaken, de zielen van 't geen ons liefst op aard is voor ongeloof en ongodisterij te behoeden, en hunne eeuwige zaligheid te verzekeren, die bij eene verkeerde toepassing der wet gevaar loopt.

Bij deze eeuwige belangen zinken alle tijdelijke in het niet. En niets is in staat om onze stem te smoren, waar het zulke belangen geldt.

De minister nu beschikt schier over eene diskretionaire magt. Van hem zal het afhangen welke rigting aan de onderwijs-wet wordt gegeven.

Neemt hij afdoende maatregelen, die 't verzekeren, dat alle misbruik zooveel mogelijk worde geweerd; wij zullen ons, hoewel met leedgevoel, de wet laten welgevallen en ze aannemen als een onvermijdelijk verzoeningsmiddel in onzen veelslagtigen toestand.

Maar ontbreken die reglementaire maatregelen, wijkt de wet in de praktijk af naar den zin dergenen, die 't openlijk verkondigen, dat onze kinderen door hun ongeloof moeten worden verlicht, om Christus' kruisdood ter verlossing te leeren scheiden voor bloed-theologie; wel verre van den strijd te staken, zullen wij dien levendiger dan ooit te voren opvatten, omdat het gevaar des te grooter zal zijn.

Wij zijn Katholiek en wij willen 't blijven, ook en vooral in onze kinderen. Nooit zullen wij 't lijdelijk verdragen, dat de adem van het ongeloof ga over de zielen onzer kinderen op de staatsschool. En liever dan ze prijs te geven aan de verwoesting, die den eeuwigen dood voortbrengt, zouden wij ze aan de verwoesting van het graf zien toevertrouwd. Men kan daaruit opmaken, welke de stemming is, waarin de Katholieken verkeeren, en wat men van hen, ten aanzien van het onderwijs te wachten hebbe.

Het blijkt uit de tijdingen te Londen, zoo door de Regering als door de O.-I. Kompanjie ontvangen, dat wij geen ongelijk hadden, toen wij onze lezers waarschuwden tegen alle berigten, welke omtrent den val van Delhi meer wilden melden, dan alleen het feit, dat die stad in handen der Engelschen was gevallen. Immers, van al de verhalen omtrent een mishandeling van generaal Wilson en zijn leger in de door hem belegerde en veroverde vesting en wat dies meer zij, is geen enkel woord waar geweest. Ook het getal dooden en gekwetsten is aanzienlijk minder dan men hier en daar duchtte.

In het geheel bedraagt het verlies 1200 man, waaronder generaal Nicholson, die aan zijn wonden overleden is. Het was deze generaal, die aan het hoofd der aanval-kolonne stond, wier heldenmoed de stad vermeesterd heeft, met achterlating van een derde harer krijgers op het slagveld. De weerwraak der britsche troepen, waarvoor men reden had te vreezen, heeft zich, voor zoo ver men weet, kunnen betoomen binnen de grenzen der gewone ruwheden, die van de zegepraal eens legers onafscheidelijk zijn. Zoo heeft men den Koning van Delhi, een grijzaart van negentig jaren, in het leven gespaard; waarschijnlijk omdat hij niet meer was dan een bewustelooss werktuig in de handen van anderen; maar twee zijner zonen en zijn kleinzoon werden onmiddellijk doodgeschoten. Een door den *Times* medegedeeld berigt zegt, dat generaal Wilson, die zoo als men weet de belegering voor Delhi heeft geleid, zijn veldheerstaf wegens ziekte heeft nedergelegd. Hij is de vierde engelsche opperbevelhebber voor Delhi, welke het leven of de gezondheid bij de vervulling zijner taak inboet. De muiters, welke bij den val van Delhi hebben weten te ontkomen, trokken terug op Rohilcund; een ander gedeelte nam de wijk naar Oude.

Men heeft beweerd, dat in dit koningrijk niet minder dan 150,000 man onder de wapenen stonden; wij vinden daarvan in de ontvangen berigten niets gemeld, en of die troepen zich daar bevonden dan niet, zeker is het dat zij generaal Havelock niet belet hebben om met een handvol volks het door de muiters bedreigde Lucknow te ontzetten. Hij schijnt bij tijds gekomen te zijn om het springen van een fort te beletten, dat de opstandelingen hadden ondermijnd. Zijn verlies aan dooden en gekwetsten wordt opgegeven 450 à 500 te bedragen, waaronder generaal Niel, welke door zijn uiterst strenge behandeling der gevangen muiters te Cawnpoor, in den laat-

sten tijd een treurige vermaardheid heeft verkregen. De naam van generaal Outram, de medgezel van Havelock, komt in geen der dépêches voor.

Hiertoe bepalen zich de tijdingen van Indië; wel is waar worden nog eenige plaatselijke gebeurtenissen medegedeeld; doch deze schijnen voor het grootst gedeelte herhalingen van reeds door een vroegeren post medegedeelde feiten in te houden. Overigens zijn de dépêches zoo kort, dat de duidelijkheid er onder lijdt, en men zich van het voorgevallene geen juist denkbeeld kan maken. Misschien ook dat door de telegraaf abuizen begaan zijn, wat de namen betreft. Wij geven derhalve die tijdingen hier, zooals wij ze in de bladen vermeld vinden, ons voorbehoudende er op terug te komen als de brieven aangekomen zijn, en de verklaring geleverd zullen hebben der raadselachtige taal van den telegraaf.

Den 25sten September heeft het kontingent van Madras bij Jubbelpore de opstandelingen van het 52ste regiment van Bengalen geslagen. Twee vliegende kolonnes zijn den 23sten September opgezonden om de opstandelingen te vervolgen. Een daarvan heeft hen te Allyghur en de andere te Mattra bereikt. In het landschap Malwa hebben onlusten plaats gehad en de stad Bhoeapoor is afgebrand. De tijdingen uit Scinde luiden niet voldoende. De stam der Bheels is in opstand gekomen. Te Bombay is een nieuw komplot ontdekt; in Dhar Amyhura en in Mondescar is men aan Engeland ontrouw geworden. Midden-Indië en Zuidelijk-Bombay zijn rustig.

Een bij den *Times* ontvangen depêche meldt nog, dat in de stad Bombay twee Sepoys de doodstraf hebben ondergaan. Zij werden op de gewone wijze door een kanon aan flarden geschoten. Hieruit zou men dus kunnen afleiden, dat ook te Bombay, waar het tot dusverre rustig was, zich een geest van verzet begon te openbaren. Mogelijk is dit echter niet meer dan een op zich-zelf staand feit.

Van regeringswege is het volgende antwoord gegeven op de aanmerkingen, die in de afdeelingen onzer Tweede Kamer zijn gevallen op hoofdstuk VIII der staatsbegrooting (*Marine*).

Er wordt vermeld, dat in de laatste jaren acht nieuwe stoomschepen in dienst zijn gesteld, dat de stoomvloot thans 136 kanonnen en 1114 p. k. sterker is dan in 1854, en dat in de eerste maanden van 1858 in Oost-Indië aanwezig zullen zijn 18 stoomschepen, (waarvan de helft nieuw), terwijl er vroeger nooit meer dan elf te gelijk aldaar in dienst zijn geweest.

Nog wordt herinnerd, dat het tijdperk, waarover grootere sommen voor het materieel der marine zijn toegestaan, nog te kort van duur is geweest, om daarvan nu reeds meer dan eenige of aanvankelijke verbetering, zeker geene »uitbreiding van groote beteekenis," te kunnen vorderen.

Er wordt bij den nieuwen aanbouw van schepen niet toegegeven aan »eene zekere neiging tot het bezit van groote schepen, om met kleine eskaders kruistogten te doen," Met uitzondering van het op stapel zetten van een enkel schroeffregat, is de aanbouw geheel en alleen voor kleine schepen, met het oog op de Oost-Indiesche dienst, ontworpen. Echter het op kruistogt hebben van schepen, en daaronder enkele van grooter charter, mag volstrekt niet nagelaten worden. Het is het eenige ware middel om die kern van officieren en manschappen te vormen, die de gelegenheid laat bestaan, om de schepen, naar de koloniën bestemd, behoorlijk te bemannen. Grootere schepen zijn de eenige ware oefenschool voor den militairen zeeman en houden den geest wakker, die als het levensbeginsel eener oorlogszeemagt moet beschouwd worden.

Op de aanmerkingen op Hoofdstuk X (*Oorlog*) in de sektiën gemaakt, is o. a. door den minister 't volgende geantwoord:

Gereedelijk beseft men, dat het eindcijfer van dit onderdeel der Staatsbegrooting steeds voor vele leden der Vertegenwoordiging een punt van bezwaar oplevert, om dat het inderdaad aanzienlijk is; doch dit ligt in den aard der zaak. Niets zou der Regering aangenamer zijn, dan een bedrag te kunnen verminderen, dat telken jare vele bedenkingen oplevert; maar de omstandigheid, dat dit niet plaats heeft, strekt, om zoo te spreken, tot bewijs, dat er eene reden moet zijn welke dit verhindert, en deze is gelegen in den omvang der behoeften aan personeel en materiëel, waarvoor moet worden gezorgd van het oogenblik, dat er eene landmagt even zoowel als eene zeemagt moet bestaan, zooals de Grondwet dit gebiedend voorschrijft (art. 178).

De Regering kan niet toegeven, dat de begrooting voor dit hoofdstuk geene blijken zoude dragen van een spaarzaam beheer. De uitkomsten van de afgesloten dienstjaren kunnen tot bewijs strekken van het tegendeel, en wanneer men ziet dat de raming voor 1858, vergeleken met die voor 1857, een minder bedrag van ruim ƒ73,000 oplevert, dan moet dit tot de overtuiging leiden, dat men alles in het werk heeft gesteld, om zoo spaarzaam mogelijk in de behoefte van de dienst te voorzien.

Reeds in het antwoord der Regering op het voorloopig verslag der kommissie van rapporteurs aangaande de begrooting van 1855—1856 is duidelijk de verklaring afgelegd, dat er aan de Regering niets aangenamer zou wezen, dat zij niets liever verlangt, dan eene meer naauwe verbinding tusschen het leger hier te lande met dat in de overzeesche bezittingen tot stand te kunen brengen.

De Regering heeft, jaren geleden reeds naauwkeurig onderzocht en overwogen of zoodanige naauwere verbinding — eene vereeniging der beide legers — mogelijk was, doch men is toen gestuit op onoverkomelijke bezwaren, vooral ook van geldelijken aard.

Omtrent het totaal der uitgaven, geeft de Regering toe, dat die over 1858, wanneer men die met 1850 vergelijkt, niettegenstaande de aanzienlijke besparing op de rentebetaling, nog nagenoeg vier millioen hooger kunnen zijn, waaronder zich echter alsdan ruim vijf ton wegens rente van het fonds, gedeponeerd tot waarborg der muntbiljetten, en ruim zes ton voor gewone amortizatie bevinden, niet aldus voorkomende in de uitgaven van 1850. Zij vraagt echter, of die uitzetting van uitgaven eene vrijwillige daad is, dan wel of zij een onvermijdelijk gevolg is van omstandigheden, buiten den wil des tegenwoordigen wetgevers, en of juist thans geene grootere uitgaven, als bijv. voor de marine noodig zijn, omdat men vroeger te weinig heeft uitgegeven.

In zake de traktementsverhooging der mindere ambtenaren, blijft de Regering bij hare meening, dat een algemeene maatregel te veelomvattende gevolgen zou hebben, en dat het dus 't best blijft van lieverlede bij de verschillende departementen, die traktementen te verhoogen, die er de meest dadelijke behoefte aan hebben.

Heden zijn voor den Hoogen Raad der Nederlanden (burgerlijke kamer), onder voorzitterschap van den prezident, den heer Mr. F. de Greve, de pleidooijen gehouden in de zaak van A. de Rooi, eischer, prokureur Mr. M. Eyselt, tegen den Staat der Nederlanden, gedaagde, prokureur Mr. J. G. A. Clant. Dit geding betreft de meermalen in de Tweede Kamer der Staten-Generaal besproken vraag over het al of niet onwettig in militaire dienst stellen van den zoon des eischer als milicien.

Uit Nijmegen wordt aan het *H. en Eff. Bl.* geschreven: Den 9 Nov. zijn alhier gevankelijk binnengebragt twee personen, verdacht van het plegen eener vreeselijke misdaad; zij zouden namelijk, in den nacht van 4 op 5 dezer iemand, die van de markt te Oss huiswaarts keerde, alwaar hij twee stuks vee verkocht had, na hem van zijne gelden beroofd te hebben, gewelddadig in de rivier de Maas hebben geworpen, zoodat hij verdronk.

Uit Luxemburg wordt geschreven, dat sedert eenige dagen het parquet en de policie niets anders doen dan de buitenlandsche bladen in beslag nemen. De *Echo d'Arlon* had aan verschillende personen onder konvert een zijner nommers toegezonden. Men zegt, dat zelfs deze niet allen aan hun adres zijn bezorgd en dat zij gedeeltelijk aan den post zijn ingehouden. Indien dit zoo is, dan is het eene schending van het geheim der brieven. De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* is twee achtereenvolgende dagen in beslag genomen, namelijk Woensdag en Donderdag ll. even als de *Kölnische Zeitung*, de *Triersche Zeitung*, de *Observateur Belge*, enz. enz. De Regering gaat voort met hare gestrenge maatregelen tegen de tegenstanders van het regerings-stelsel. De heer Matthieu, regter-plaatsvervanger te Wiltz, die zijn ontslag heeft ingediend om afgevaardigde te kunnen blijven, en de heer Mertens, notaris, zijn het voorwerp geweest van een regterlijk onderzoek. De prokureur van den Staat, de regter van instruktie en de griffier van Diekirch hebben zich naar Wiltz begeven, om eene instruktie in te stellen tegen deze twee burgers, die aangewezen schijnen geweest te zijn door een ambtgenoot van den heer Mertens. Zij waren beschuldigd van de Regering gelasterd en tijdens de verkiezingen valsche geruchten verspreid te hebben.

De instruktie heeft drie dagen geduurd en geene andere uitkomst gehad dan dat de verklikker beschaamd werd. De gemeenteraad van Remich is bij zijn ontslag blijven volharden, hoewel de administrateur-generaal van het departement van onderwijs zich in persoon naar die stad heeft begeven, om den Raad over te halen een ander besluit te nemen en hem te bedreigen met de toepassing van disciplinaire straffen, zoo hij niet voortging zijne funktiën te vervullen, zoo lang zijn ontslag niet zou zijn aangenomen, er bijvoegende, dat dit zijn ontslag welligt niet zoude kunnen worden aangenomen, daar de Raad het regt niet had kollektief zijn ontslag in te dienen. Volgens het zeggen van een ministeriëel blad houdt de raad van administrateurs-generaal dagelijks zittingen, ten einde hetzij nieuwe ordonnantiën, hetzij wetsontwerpen ter goedkeuring van de Staten, in gereedheid te brengen. Het gerucht loopt, dat de Staten in deze maand zullen bijeenkomen, en dit moeten zij inderdaad, indien het door de Regering geoktroijeerde reglement wordt opgevolgd. Hetgeen doet twijfelen aan deze bijeenroeping is, dat de verkiezingen ter vervanging der drie leden, die voor de op hen uitgebragte keuze hebben bedankt, om hunne ambten te kunnen behouden, nog niet bepaald zijn. Doch het zoude ook wel mogelijk kunnen zijn, dat de Regering geene nieuwe verkiezingen zoude uitschrijven, en dat zij zich niet aan eene nieuwe nederlaag zal willen blootstellen vóór de bijeenkomst der Staten. De Regering of liever de spoorweg-maatschappij heeft haar proces gewonnen. Het kontrakt, dat de maatschappij verbond jegens haren aannemer, den heer Favier, en dat onvoordeelig voor de maatschappij was, is vernietigd en de kompanjie heeft vier maanden verkregen om zich in staat te stellen, zelve haren spoorweg aan te leggen.

Het *Staatsblad* N°. 113 bevat het kon. besluit van den 7 November 1857, houdende verklaring, dat het te 's Gravenhage opgerigte gesticht voor minderjarige idioten in Nederland is een geneeskundig gesticht, uitsluitend voor miderjarige idioten van beide kunnen.

Bij Z. M. besluit van 27 Oktober ll. is de heer G Kinde[r] erkend als konzul van het groothertogdom Oldenburg, te Batavia.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Donderdag, 12 November.

In deze zitting zijn de navolgende wetsontwerpen ingekomen: een tot aanvulling en wijziging van de wet regelende de militaire pensioenen bij de zee- en landmagt; een tot inkoop en amortizatie van rentegevende nationale schuld.

Aan de Vergadering is medegedeeld dat door de afdeelingen onderzocht zijn de wetsontwerpen:

1. tot wijziging van hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting voor 1857;
2. tot goedkeuring eener overeenkomst tusschen den Staat en de provincie Utrecht;
3. tot uitoefening der geneeskunst; en
4. tot regeling der zamenstelling en bevoegdheid van den Raad van State.

Zijnde benoemd tot rapporteurs voor dat onder n°. 1 de heeren: Bieruma Oosting, Delprat, Mackay, van Franck en Slicher van Domburg; voor dat onder n°. 2 de heeren: Thorbecke, Anemaet, Kien, Baud en van Eck; voor dat onder n°. 3 de heeren: Nolthenius, van der Veen, Hoynck van Papendrecht, de Poorter en Westerhoff, en voor dat onder n°. 4 de heeren: Thorbecke, Wintgens, Heemskerk, Meeussen en de Kempenaer.

De Vergadering zal op aanstaanden Zaturdag in behandeling nemen:

1°. de missive van den tijdelijken Voorzitter van den Raad van ministers, houdende mededeeling van het gevoelen der Regering omtrent de voorgestelde wijziging van art. 132 van het Reglement van Orde der Kamer;

2°. de konkluziën der rapporten op: *a* het verslag van den staat en het beheer der koloniën over 1854; *b*. de inlichtingen op het adres van Verheij te Ameide; en *c*. het verslag op het armbestuur over 1855.

De kommissiën van rapporteurs voor de hoofdstukken VIII, X en XI der Staatsbegrooting hebben daaromtrent hare eindverslagen uitgebragt. De dag der beraadslaging zal nader bepaald worden.

'sGRAVENHAGE, 12 Nov. Het verblijf van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden in deze rezidentie zal slechts van korten duur zijn. Z. K. H. zal spoedig weder naar Berlijn vertrekken, doch tegen het einde der maand met HH. KK. HH. Prinses Frederik en Prinses Maria naar deze hofstad terugkeeren.

— Dingsdag aanst. zal door jhr. Bosch van Drakestein een groot diner gegeven worden, waarop o. a. de hertog van Saksen Weimar is genoodigd.

'sHERTOGENBOSCH, 11 Nov. Het is niet alleen de lage waterstand op de rivier de Dieze, die de scheepvaart bemoeijelijkt, maar ook op de hoofd-rivieren, doet zich dat ongerief gevoelen; immers de van 's Hertogenbosch naar Rotterdam en omgekeerd, anders varende stoombooten, moeten thans in de Maas tot nabij het dorp Veere elkander tegen varen, aldaar personen en goederen door anderen vaartuigen over het droge transporteeren, om zoo doende de bestemmingen te bereiken; dat zulks een aanzienlijk oponthoud, en de reis ... moeijelijkt, kan een ieder bevroeden.

BREDA, 12 Nov. Een niet alledaagsch feest vond jl. Zondag hier plaats. Het was namelijk de dag der 50jarige echtvereeniging van eenvoudige, brave, roomsch-katholieke burgerlieden, Laurens Verkennis en Adriana Pallebach geheeten. Algemeen was de deelneming, die iedereen in het geluk der jubilarissen stelde. Reeds vroeg in den morgen wapperden vlaggen uit de huizen der naaste buren; en men had van dien kant de woning des feestvierenden smaakvol versierd. Ook zij vergaten hunne christenpligten niet op dien dag, waarop God hun zulk een groot voorregt schonk; want de heer Theodorus Damen, lid van de Vereeniging van den H. Vincentius de Paula, gaf bereidwillig zijn paard en rijtuig, om hen ter kerk te brengen (doordien de vrouw sedert lang gebrekkig ter been is). Het was eene indrukwekkende plegtigheid in de kerk, want na hunnen Hoogtijd gehouden te hebben, in het bijzijn hunner kinderen, kleinkinderen, bloedverwanten, en eene overgroote schare geloofsgenoo-

ten, liet het koorgezang met begeleiding van voortreffelijk orgelmuziek zich hooren.

De eerwaarde geestelijkheid hunner parochie bragt hen na kerktijd hare gelukwenschen met vele notabele ingezetenen, voornamelijk hunne geburen, zoo groot als klein.

De heer Damen had de goedheid de dankbare diep getroffen gebrekkige vrouw in en uit het godshuis in zijn rijtuig te dragen.

De dag liep in gepaste vrolijkheid in den kring hunner familie-betrekkingen en vrienden in de beste orde af.

ZWOLLE, 11 Nov. Het voor eenige dagen door den voetbode Simon van Ruiten (van Heine op Zwolle) verloren postpakket, bevattende o. a. eenen brief met *f* 460 aan bankbilletten, is door eenen landbouwer uit de omstreken van Heine gevonden en aan het postkantoor alhier terugbezorgd. (*H.*)

GRONINGEN, 10 Nov. In de staten-vergadering van heden is, na eene warme diskussie, besloten om niet weder eene provinciale subsidie te verleenen aan het genootschap ter bevordering der nijverheid, te Onderdendam, ter aanmoediging van het verbeteren van het rundvee-ras, hoofdzakelijk op grond dat alle nijverheid zichzelve behoort te helpen en dat de landbouwers in deze provincie reeds zeer wel weten wat hun belang medebrengt.

— Het nachtelijk slagten van vee in de weiden vertoont zich ook in onze provincie op vele plaatsen. Ten gevolge van dien beginnen nu de gemeenten premiën uit te looven op het ontdekken van de bedrijvers dier misdrijven; b. v. de gemeenten Mitwolda eene premie van *f* 100.

— Het schijnt, dat de epidemie der koortsen in ons gewest iets begint te verminderen. Zij heerschte echter ook buitengewoon algemeen. (*N. R. Ct.*)

Men leest in de Tweede Editie van de *Amst. Cour*:

LONDEN, 13 November. Volgens den *Morning Post* zal het Parlement weldra bijeengeroepen worden ter bekrachtiging van de maatregelen der bank; de dag is nog niet bepaald, maar in elk geval zal het zijn vóór Kersmis. — Er is een gerucht in omloop, dat Lucknow op nieuw door Nena-Sahib met 80,000 insurgenten zou belegerd worden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 11 Nov. De brief van den Keizer aan den minister van Finantiën, waarvan gisteren melding werd gemaakt, is van den volgenden inhoud:

»Ik zie met leedwezen, dat men zonder schijnbare of wezenlijke reden het openbaar krediet schokt door een hersenschimmige vrees en het verbreiden van zoogenoemde hulpmiddelen tegen een kwaad, dat slechts in de verbeelding bestaat. In de vorige jaren had, het is niet te ontkennen, de ongerustheid eenigen grond. De opvolgende ongunstige oogsten dwongen telken jare dat men verscheidene millioenen gelds naar buitenlands moest zenden, ter betaling der hoeveelheid granen, die ons ontbrak; en evenwel zijn wij die krizis te boven gekomen en hebben wij de heillooze voorspellingen der angstverspreiders getart door eenige eenvoudige voorzorgsmaatregelen, voor een oogenblik door de Bank van Frankrijk aangewend. Waarom begrijpt men thans niet, dat dezelfde gedragslijn, gemakkelijker gemaakt door de wet, die veroorloofd den takst van het diskonto te verhoogen, te meer voldoende is om aan de Bank haar numerair te doen behouden, 'twelk zij noodig heeft, daar wij in veel betere omstandigheden dan die van verleden jaar verkeeren, aangezien de oogst overvloedig is geweest en de door de Bank ontvangene specie veel aanzienlijker.

»Ik verzoek u mitsdien luide de dwaze bedoelingen te logenstraffen, welke men het goevernement toeschrijft, en waarvan het ontstaan zoo geredelijk onrust baart. 't Is niet zonder eenigen trots dat wij mogen bevestigen, dat Frankrijk het land in Europa is, waar het openbaar krediet op hechte en breede grondslagen rust. Het merkwaardig verslag 'twelk ge mij gezonden hebt, is daarvan het bewijs. Beduidig hen, die zich met ijdele vrees vervullen, en geef hun de verzekering, dat ik het vast besluit heb die kunstmiddelen niet te gebruiken, waarvan men slechts zijne toevlugt in de zoo gelukkiglijk zeer zeldzame gevallen neemt, wanneer onvoorziene rampen het land teisteren."

— Te Beziers zal eerstdaags een nieuw dagblad het licht zien onder de titel van »De onafhankelijke lantaarn."

— Den 3 November schrijft men aan het *Journal des Debats*:

»De fransche gezant, hertog van Grammont, die sedert eenigen tijd verwacht werd, is Zaturdag te Rome aangekomen ten zes ure des avonds. Den volgenden dag heeft hij de officieele bezoeken der fransche officieren ontvangen. De generaal Goyon heeft heden een groote wapenschouwing doen plaats hebben.

»De gezant is voorloopig in het engelsch hotel, op de spaansche plaats gelogeerd, maar het is waarschijnlijk, dat hij even als zijn voorgangers, in het paleis Colonna zal vertoeven."

— Volgens een dekreet van den Keizer is de artillerie-school van Grenoble eindelijk gevestigd en gesteld onder het kommando van den generaal-kommandant der 8e militaire divizie. Dit besluit zal te Grenoble veel genoegen geven, waar die school sedert lang in een voorloopigen staat verkeerde. — In die stad zijn de twee behoudende dagbladen zamengesmolten. De *Revue National* zal niet meer verschijnen; en de *Courrier de l' Isère* zal zijne abonnenten overnemen.

— De heer Abatucci, minister van Justitie, is heden avond overleden.

— De *Moniteur* berigt, dat het wetgevend ligchaam tegen den 28sten November is bijeengeroepen.

— Berigten uit Konstantinopel van den 11den, heden te Marseille ontvangen, melden, dat de Porte aan haar agenten in den vreemde een tweede nota gezonden heeft, om te protesteeren tegen de vereeniging der Donau-vorstendommen.

— Uit de volgende cijfers blijkt, dat de bevolking van de hoofdstad niet door vermindering bedreigd wordt. In 1856 was het getal der geboorten in de hoofdstad en haar regtsgebied 37,768, en dat der overledenen slechts 29,950. Alzoo is er eene vermeerdering van 7,818 personen. Maar 't is een treurige opmerking, dat van de 37,768 geboorten, 11,789 onwettig waren.

— Het bevestigt zich, dat Prins Napoleon dezen winter een reis naar de Levant, en bijzonder naar Egypte zal ondernemen. Z. K. H. zal, als verleden jaar, op zijne reis naar het Noorden, vergezeld worden door verscheidene geleerden, kunstenaars en uitstekende letterkundigen. Men zegt, dat de Prins en zijn gevolg tegen half-December van Marseille naar Alexandrië scheep zal gaan.

— De navorschingen, bij verscheidene geldwisselaars gedaan, hebben tot een geregtelijke instruktie tegen die handelaars aanleiding gegeven, wegens het smelten en schiften van muntspeciën.

— Jasmin, de gaskonjer dichter, die zich tegenwoordig te Agen bevindt, is een der merkwaardigste personen van dit tijdvak. Lamartine heeft hem den grootsten lof toegezwaaid en verklaard, dat, wanneer hij in een taal geschreven had, die voor een grooter getal lezers toegankelijk was, zijn beroemdheid de krachtigste geniën zou kunnen evenaren.

In de nederigste vergetelheid geboren, heeft hij een schitterenden roem verworven, zoowel door zijn karakter, zijn werken en zijn bewonderingswaardig talent in het opzeggen van verzen, een talent zoo groot dat hij degenen zelfs roert, welke het harmonieuze dialekt niet verstaan, waarin hij zijn verzen schrijft. Hij leeft zeer spaarzaam en elk jaar doorkruist hij het Zuiden, waar hij op alle plaatsen, in elke spreektaal, een bewonderend gehoor om zich heen verzamelt, dat hij boeit, in geestdrift brengt en verrukt, zoodat de bewondering losbarst met al den gloed van het zuidelijk bloed. De plaatsen worden betaald als in den schouwburg; de dichter maakt schitterende ontvangsten, maar de geheele opbrengst, die hij niet behoeft om van te leven, stort hij in de armenbus of wijdt die aan christelijke liefdewerken toe. Hij sticht liefdadigheidsinstellingen, bouwt kerken en lenigt alle rampen, die hij op zijn weg ontmoet.

Eens ontmoette hij in een dorpje van Périgord een armen priester, die bedrukt naast de bouwvallen van zijn door den bliksem vernietigden klokkentoren stond. Jasmin arbeide een jaar lang om in dit verlies te voorzien, en weldra zag men door een Aartsbisschop en vijf Bisschoppen een kerk inwijden, welke den naam van den weldoener draagt. Het behoeft niet gezegd te worden, dat die naam overal zeer populair is.

— Een boekverkooper te Caen heeft een werkje uitgegeven, waarin zekere heer George Mannel, de bibliothekaris der stad, de geschiedenis beschrijft van een staatkundig genootschap, bekend onder den naam van *Carabots*, 'twelk in 1793 te Caen zulk een gewigtige rol speelde. Ten einde deze uitgaaf wereldkundig te maken, heeft de uitgever er eenige zinsneden uit medegedeeld in de plaatselijke bladen. De advertentie in den *Moniteur du Calvados*, het behoudende blad van Caen, was om de aandacht te wekken door een prentje vergezeld, een *facsimile* der insignien, welke op de vaan en de armbanden der *Carabots* prijkten. De insignien bestonden uit een vierkant stuk stof, waarop een doodshoofd, twee doodsbeenderen en een aantal tranen prijkten, met het onderschrift: *De uitvoering der wet of de dood!* De *Moniteur du Calvados* is uitgenoodigd geworden, die advertentie, als herinneringen opwekkende aan een tijd van regeringloosheid, niet meer te plaatsen.

— Eenige dagen geleden had te Bagnères het volgende zonderlinge geval plaats:

Een ezel en een hond van een molen, nabij die stad, leefden zamen in de grootste vriendschap; op zekeren dag waren beide op een weide toen een andere hond, door zijn meester gevolgd, naderde. Onmiddellijk vlogen de twee honden elkander verwoed aan; een gevecht ontstond, en de hond van den molen was op het punt onder de slagen van zijn vreeselijken vijand te bezwijken — maar eensklaps springt de ezel, tot hiertoe rustig toeschouwer van den strijd, tusschen beide, en met het bewonderenswaardigste beleid, brengt hij den vreemden hond met zijne achterpooten zulke geweldige schoppen toe, dat deze onverwijld de vlugt neemt, en nog niet dan met de grootste moeite dat de meester van het dier aan de woede van den ezel ontkwam, die hem aanviel toen zijn hond het hazenpad had gekozen.

— Bij Barenna, aan het meer van Como, is een ontzaggelijke rotsklomp losgeraakt en in het meer gestort. De bij Menagio op omstreeks vijf mijlen afstands gelegen barken werden door den aandrang der golven ten deele omgeworpen en vernield. De beweging des waters deed zich tot voorbij het voorgebergte van Lavedo opmerken.

ENGELAND.

LONDEN, 10 November. De finantieele krizis verergert en alle handelstakken voelen er de noodlottige gevolgen van. Niets is er voorshands dat eenige hoop op verbetering geeft; maar van den anderen kant is 't niet mogelijk dat zulk een toestand van duur zij. Schoon de zaken oppervlakkig kalm schijnen, is er geen twijfel dat een onzigtbare, maar des te gevaarlijker strooming den bazis van het krediet ondermijnt en waarschijnlijk het failleeren van verscheidene huizen zal na zich slepen, die tot hiertoe als uitmuntend bekend stonden. De dagelijks, ja alle uren plaats hebbende faillieten zijn daarvan het bewijs.

De ongunstige toestand van eenige onzer banken in de provinciën geeft daarbij aan den politieken angst nog meer gewigt. De *Western Bank of Scotland* heeft hare betalingen gestaakt, zoowel als die van *Liverpool Borough*. In Schotland heerscht een groote paniek. De engelsche bank heeft gisteren 800,000 sovereigns derwaarts gezonden. Algemeen is het gevoelen dat de zaken eene verwarring te gemoet snellen, die de direkteuren der Bank van Engeland zal dwingen, tot de uiterste middelen van zelfbehoud over te gaan, als zij de vijandige beginselen niet kunnen vernietigen, welke dien rampzaligen toestand hebben voortgebragt. Bestaan er middelen tegen het kwaad, dan is het voor de bank en het goevernement een gebiedende pligt ze dadelijk aan te wenden. De *Times* verzekert ondertusschen dat, wat Londen betreft, de krizis haar toppunt heeft bereikt.

— Het schijnt, zegt de *Times* in zijn *City article*, dat eene wekelijksche gemeenschap met Indië zal tot stand komen. De voornaamste punten moeten reeds zijn overeengekomen tusschen de Regering en de *Peninsular and Oriental Company* voor het overbrengen eener mail van en naar Indië vier malen 's maands, in plaats van twee malen, zoo als tot nu toe.

— Bij den optogt naar Guildhall, ter gelegenheid van de installatie van den lord-mayor, verzamelde zich een aantal dieven van de ergste soort voor Mansion-house, waar zij de menigte begonnen te berooven en wel op eene alleronbeschaamdste wijze. Zij gingen zelfs zoodanig te werk, dat de afgetreden lord-mayor, die zich toevallig op Mansion-house bevond, een aanval voorziende op de bankiershuizen, naar den Tower zond om militaire hulp; doch de aankomst van eene geduchte magt der policie van de city, dreef de boosdoenders spoedig uiteen en buiten de city. Men kon er echter niet in slagen de aanvoerders meester te worden.

— De heer Cobden heeft, uithoofde van familie-aangelegenheden, van de kandidatuur afgezien, welke verscheidene kiezers van Reading hem gelijktijdig hadden aangeboden. Mr. Miall, een der in de laatste algemeene verkiezingen verwonnen kandidaat, heeft veel kans benoemd te worden.

— Men leest in de *Agricultural Gazette*, dat iemand in den loop van dit jaar eenige merkwaardige proefnemingen met aardappelen had gedaan, ten gevolge van een brief, waarin men hem schreef, dat een landbouwer een erwt in stukken van aardappelen gestoken en vervolgens op de gewone wijze gepoot had. De opbrengst er van was een aanzienlijke hoeveelheid erwten en aardappelen, die volkomen gezond waren.

De persoon, die den brief had ontvangen, pootte ongeveer een half mud aardappelen in zes rijen, na van elken knol een stuk gesneden en een erwt er in gestoken te hebben. De erwten ontkiemden en groeiden goed; in de verloopen week rooide hij de aardappelen, die volkomen gezond waren en geen zweem van ziekelijkheid vertoonden; nevens die aardappelen had hij een mud van dezelfde soort naar de oude manier gepoot, maar de helft ten minste was daarvan bedorven.

BELGIË.

BRUSSEL, 12 Nov. Een brief uit Londen, door den lijfarts van de familie Orleans aan een zijner vrienden alhier geschreven en door de *Independance* medegedeeld, bevat in de volgende woorden het berigt van een nieuwe ramp, welke dat koningshuis getroffen heeft:

»Ik kom van Claremont, waar de hertogin van Nemours plotseling overleden is. Zij was veertien dagen geleden bevallen. Nooit is een verlossing gunstiger geweest of heeft het moederschap minder smarten gekost.

De gezondheid der hertogin was uitmuntend; morgen zou zij van het kraambed opstaan; zij kapte zich; zij zegt tot haar oppaster: »ik gevoel mij niet wel." Zij was dood...."

— Over den tegenwoordigen toestand zegt de *Emancipation* onder anderen:

»'t Is waar dat onze bestrijders niet alleen de magt en de ontbinding van het parlement wilden, maar een en ander eischten zij onverwijld, oogenblikkelijk, en wel om de twee volgende redenen. Vooreerst zal een ontbinding in den winter natuurlijk velen der kiezers beletten aan de verkiezing deel te nemen. Wijl men nu ten koste van alles een zoogenoemde liberale meerderheid wil, en aangezien de straatsteenen daartoe niet voldoende konden zijn, te midden van den zomer, om de kiezers achteruit te doen deinzen, zoo beschouwde men het raadzamer het parlement in het saizoen der sneeuw en van het slijk te ontbinden. Wijl vervolgens de benoemingen van burgemeesters en schepens voor Nieuwejaar moeten geschieden, zoo is de linkerzijde er op gesteld geweest die zelve te doen. Elke kandidaat-burgemeester of schepen zal verpligt zijn voor de gunstelingen van den minister te stemmen, op straffe van niet met het door hem gewenscht officiëel mandaat begunstigd te worden. Kamer, Senaat, de regterlijke magt, burgerlijke en militaire ambtenaren, burgemeesters en schepens, al de vertegenwoordigers van het openbare gezag zullen zich slaafsch moeten onderwerpen aan 't geen men hun oplegt, of door de hoofden der geheime genootschappen omver geworpen worden.

— Een blad beweert dat de oproermakers der maand Mei, die door verscheidene regtbanken veroordeeld zijn, binnen kort op vrije voeten zullen worden gesteld.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 13 November.

GETROUWD (10 Nov.): Mr. G. N. de Stoppelaar met C. H. A. van Eys.

OVERLEDEN (8 Nov.): H. van Gijn, 35½ j. - M. P. Meynhard, 88¾ j.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	f 27,45	a —	Pruissische	f 34	a —
Napelsche	- —,—	„ —	Spaansche	- —,—	„ —
Div. in £St.	- 11,65	„ —	Hamb. Russ.	- 34¾	„ —
Eng. Russen	- 11,65	„ —	Russ. in Z. R.	- 38⅞	„ —
Fransche	- 55	„ —	Pools. in „	- —	„ —
Belgische	- 55½	„ —	„ „ Fl.	- —	„ —

Nationale Metalliek f 29.40.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à f 10 per Stuk	f 9,65	à 9,80
Oude Gerande Dukaten	» 5,50	» 5,65
Wigtige Souvereinen	» 11,70	» 11,85
» Pistolen	» 9,50	» 9,65
Stukken van 20 Francs	» 9,25	» 9,40

Baren Goud en Specien à f 1442,60 per Ned. ℔ fijn 10 a 11 pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	f 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,33	» 2,36
Brabandsche Kroonen	» 2,65	» 2,70
Fransche	» 2,70	» 2,75
Pruissische Daalders	» 1,72	» 1,77
Zilver 1000 à 980	f —,—	» —,—
» 900 » 700	» 104,50	» 105,—

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 54 15/16	Livorno	2/m.	f 38¼
	zigt	» 55 1/16	Napels	»	» 81½
Bordeaux	2/m.	» 54⅝	Petersburg	»	» 1 70
	zigt	» 55¼	Weenen	6/w.	» 32½
Madrid	3/m.	» 236	Augsburg	»	» 35 7/16
Cadix	»	» 238	Frankfort	»	» 98⅞
Seville	»	» 235	Hamburg	2/m.	» 34⅝
Bilbao	»	» 235	»	zigt	» 35½
Lissabon	»	» 40¾	Londen	2/m.	» 11,55
Porto	»	» 40⅝	»	zigt	» 11,80
Genua	2/m.	» 45½	Rotterdam		

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 12 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 53⅞p; Obligatiën 4½ pc. 95½g, Spanje 1¼ pc. 24¼g; Binnenl. 3 pc. 36⅝; Romeinen 5 pc. 85; Oostenrijk Met. 5 pc. 73¾; id. Nationale 75⅝.

PARIJS, 12 Nov. Fransche 4½ pc. 90.75; 3 pc. 66.60; Spanje 25¼; 3 pc. id. 37¾; Fr. O. Sp. 650; Rom. Leen. 86¾.

MADRID, 11 Nov. 3 pc. Schuld 39.30, id. 1¼ pc. 26.95.

[illegible] 12 Nov. Consols op tijd 90; Spanje buitenl. 4½ pc. [illegible] Rusl. 5 pc. 104; id. 4½ pc. 95½; Holl. 4 pc. 96½; id. [illegible] Sard. 5 pc. 88; Braz. 101; Peru 4½ pc. [illegible] uitg. 5½; id. werk. 19; Mexiko 3 pc. 18; Portugal 3 pc. [illegible] Ecuador 13¾; Venezuela 30; Wissel op Amst. —.—; Hamburg —.—.

WEENEN, 12 Nov. Met. 5 pc. 80; Nationale 81⅝; Bank-Aktiën 960; Credit Anst. 194¼; Noord-Bahn akt. 169½; O.-Fr. Spoorw. akt. 273; Saltzb. 100; Lomb. Venetiaans. 90; Wissel op Londen 10.25; Goud 11¼; Zilver 8.

BERLIJN, 12 Nov. 4½ pc. Pr. Staatsch. 99⅛; 5 pc. Rusland 104; Wissel op Londen 2/m 6Th. 18¼; Amst. kort 141¾; Hamb. 150½; Petersburg 97½; Diskonto 7½.

HAMBURG, 12 Nov. Spanje 3 pc. —; id. 1¼ pc. 23⅝; Rusl. 5 pc. 98¾; 4½ pc. —; 3 pc. Mexikanen 6⅝; Vereinsbank 99; Noord-Duits. bank 88; Wissel op Londen 3/m. — —; id. kort —.—; Amst. —.—; Diskonto 10.

FRANKFORT, 12 Nov. 5 pc. Met. 73⅛; 1¼ pc. Spanje binnenl. 24⅝; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. ——; Parijs —; Weenen ——; Amsterdam —; Diskonto 6.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		11 NOV. 4½ u. gebl.	12 NOV.	4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.				
Nederl. Bank	4 »				
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	62⅛	61 15/16	62¼	61 15/16
Dito Dito	3 »	74⅛	73¾	74	73⅞
Dito Dito	4 »	95¾	95¼	95 11/16	95¼
Amortisatie-Syndikaat	3½ »	88¼	88	88¼	
Aand. Handel-Maatsch.	4½ »	137¼	135	137¼	135
dito Contant	4½ »	137⅜	136	137	
Oost-Ind. Leening	4½ »	93¼	93⅛	93 5/16	
Aand. Holl. Spoorweg					
Leening idem	4½ »				
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ »	99½	99		
Maatschappij van Weld.	4 »				
België, Cert. Adm. B. Bk.	2½ »				
Dito *Rothschild*	2½ »	50¼	50⅛		
Frankrijk, Certifikaten	3 »				
Spanje, Obligatiën	1¼ »	24⅝	24 9/16	24 11/16	24⅝
Dito	3 »	41⅛	41 5/16	41¼	
Dito Binnenlandsche	3 »	36 5/16	36 1/16	36⅜	36 5/16
Amortisable Schuld					
Bewijzen Coupon		5	4 15/16		
Portugal, Obligatiën	3 »	42 13/16	42¼	42¾	42⅝
Dito 1856	3 »	42⅝	42⅛	42½	42 5/16
Uitgestelde					
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 »	102⅞	102¾	102⅞	102⅞
Dito bij idem 1828/1829	5 »	101½	101½	101⅝	101½
Cert. bij idem 1831/1833	5 »	91⅝	91⅛	91¼	
Dito bij idem 1840	4 »		82½	82¾	82½
Dito bij *Stieglitz*	4 »	82⅝	82½		
Dito Nieuwe	4 »	82⅞			
Dito 5de Serie	5 »	94⅞	94⅞	95	
Dito 1855, 6de Serie	5 »	97	96⅝	97	
Dito Adm. te Hamburg	5 »				
Dito dito te Londen	5 »				
Dito dito dito	4½ »	93¼	92¾		
Inschrijv. in Assignatiën	6 »				
Certifikaten van dito	6 »	64¼	63¾		
Spoorweg Aandeelen	5 »	71½	71	71½	
Polen, Aand. 1835, fl. 500			150		
Obligatiën	4 pCt.	76⅛	76 5/16		
Pruissen, Oblig.	4½ »				
Aandeelen 1854	3½ »				
Beijeren, Spoorweg Aandeelen					
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 »				
Dito dito	4 »		59¼		
Dito Metalliek	5 »	70½	70 1/16	70⅜	
Dito Rente Amsterdam	5 »	82⅞	82¼	83	82¼
Dito Nationale 1854	5 »	72½	72 5/16	72¾	72¼
Dito dito	2½ »	36 13/16	36 5/16	36½	
Weener Bankaktiën	f	1060	1057		
Dito Aand. fl. 250, 1839	»				
Dito dito » 250, 1854	4 pCt.				
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 »				
Dito bij *Rotschild*	5 »				
Denemarken, Obl. te Lond.	5 »				
Dito	3 »				
Braz. Geldl. 1824 v. £ 100	5 »	97			
Dito 1839 van £ 100	5 »				
Dito 1843 » » 100	5 »				
Dito 1852	4½ »				
Sardinië	5 »				
Peru, Geldl. 1854	4½ »				
Dito te Parijs	»				
Ecuador, Oblig. 1855	1 »	13 13/16	13¼	13⅞	
Venezuela, dito 6 pCt. thans	4½ »				
Dito Uitgestelde	2 »	10⅝			
Grenada, Obligatiën	3¼ »	16½	16¼	16⅝	16 5/16
Dito Uitgestelde			5 1/16	5⅝	
Mexiko, dito	3 »	17 5/16	16 13/16	17 1/16	17
Nrd. Amer. Ph. *Hope en C°.* Lr. A	f 677½				
Dito dito Lr. B	»				
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.				
Amerik. Bank-Aktiën					
Illinois Spoorw. Aandeelen		87	85		
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	75⅝	74¼	75	
Louisiana	5 »				
Grieken, Obl. Geldl. 1825	5 »				

Fr. O. Sp. Hope f 127.

Bij vernieuwing verkeerde de markt in eene zeer flaauwe stemming, er werden voornamentlijk Aand. Handel-Maatschappij tot veel verlaagde koers afgegeven.

Koers van het Geld: Beleening 6 pCt. Prolongatie 6½ pCt., Diskonto 7 pCt.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 12 Nov. Rogge. Verkocht: 144/2 ℔ Archang. f 180 6/w. — Moutwijn f 15.50; Jenever f 21.—; Amst Proef f 22,25, per ned. vat zonder fust, zonder de belasting; Spoeling f 1,70 per ketel.

DELFT, 12 Nov. Heden zijn de prijzen der Boter alhier geweest: eerste kwaliteit f 66 a 68; tweede dito f 60 a 65; derde dito f 56 a 59.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 11 Nov. Van der Iden, Fortuna, en de Ridder, Fortuna, beide Villanova. - Kostert, Dankbaarheid, Bilbao.

BROUWERSHAVEN, 11 Nov. Stang van Hees, van de Palm, Tjilatjap n. Schiedam.

UITGEZEILD:

TEXEL, 11 Nov. Franken, Janna Adriana, Suriname.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 13 November, in lading naar:

Ruhrort.	J. van Beek, Vrouw Wilhelmina.
Keulen.	A. Kosterman, Cöln N°. 5.
Frankfort.	J. Stumm, Frankfort N°. 14.
Maintz.	W. Huppert, Maintz N°. 3.

AMSTERDAM, 12 November, vertrokken naar:

Mannheim.	C. Neff, Ocean.
Ludwigh. en Manheim.	N. Schneckenberger, der Rhein.
Wesel.	F. Beijer, Wilhelmina.
Dusseldorp.	C. Eickhoff, Ehrenbreitstein.

Rijnhoogte ARNHEM, 12 Nov. 8 p. 3 duim.
KEULEN, 12 » 3 vt. 2 »

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O.Z. HEEREN-LOGEMENT

Op Maandag 16 November, 's avonds ten vijf ure:

1. Huis, Tuin en Erf, Heerengracht, LL 147. — 2. Huis, Achterhuis en Erve, Amstel, P 46 en 47. — 3. Huis en Erf, Singel, LL 89. — 4. Huis, Tuin en Erve, Weesperzijde, ZZ 93, benevens eene Stalling en Erven, Olifantspad, ZZ 95, 95*a* en 96. — 5. Huis en Erve, Weesperzijde, ZZ 94. 6. Loods en Erve, als voren, ZZ 94*a*; te zamen in slag. — 7. Twee Huizen, Tuin en Erven, Straatweg onder Groot Duivendrecht, N°. 224, 224*a* en 224*b*. — 8. Huis, Achterhuis en Erve, Geldersche Kade, N 429. — 9 Dito, als voren, N 428. — 10. Huis en Erve, Marken, S 217. — 11. Huis, Achterhuis en Erve, Prinsengracht, W 742. — 12. Dito, Nieuwe Looijerstraat, AA 350. — 13. Huis, Achtergebouw en Erve, Beerenstraat KK 405 — 14. Huis en Erve, Nieuwendijk, L 300. — 15. Dito, Heiligen Weg, D 241. - 16. Dito, Schapensteeg, D 243; te zamen in slag. — 17. Huis, Achterhuis en Erf, Wagenstraat, Y 401 en 400. — 18. Huis en Erve, Achtergracht, W 188. - 19. Dito, naast het voorgaande Perceel, W 187; te zamen in slag. — 20. Huis, Tuin en Erve, Amstelveenschen Weg, K 92. — 21. Huis en Erve, eerste Looijersdwarsstraat, GG 302. — 22. Stalling en Erve, Gordijnensteeg bij de Monnikenstraat, K 819. — 23. Huis, Achterhuis en Erven, Willemstraat, QQ 690. — 24. Huis en Erve, Verwersgang, QQ 697. — 25. De Opstal van vier Huisjes, als voren, QQ 693 à 696. — 26. De Opstal van een Afdak, Willemstraat, in den Slepersgang.

Advertentiën.

(3847) Bevallen van eene *DOCHTER*, A. T. M. VAN BERKEL—VERMEULEN.

DELFT, 12 November 1857.

(3844) Heden overleed, voorzien van de laatste Genademiddelen der godsdienst, mijne beminde Echtgenoote Mejufvrouw ANNA MARIA VAN DE MOOSDIJK, in den ouderdom van ruim 83 jaren, na eene gelukkige Huwelijksvereeniging van 51 jaren.

T. VAN LIEROP Az.

EINDHOVEN, 10 November 1857.

Men is voornemens, op Vrijdag, 20 November 1857, des namiddags 5 ure, te Laren, bij KLAAS PANDELAAR, ten overstaan van den Notaris A. PERK, publiek te verkoopen:

1°. Een **HUIS, SCHUUR, ERVE** en **TUIN**, zeer geschikt tot Zomer en Winterverblijf, als ook Fabriek en Boerderij, staande en gelegen te Laren, aan den straatweg van Naarden op Amersfoort, groot 8 roeden 50 Ellen.

2°. Een **HUIS, TUIN** en **ERVE**, naast het vermelde, groot 3 roeden, 99 ellen.

Dagelijks te bezigtigen.

Informatiën zijn te bekomen ten kantore van den Notaris PERK te Hilversum. (3[illegible])

Men verlangt tegen 1°. Februarij, een bekwame **Keukenmeid**, van de R. C. Godsdienst en van goede getuigen voorzien, tegen een loon van f. 80.—. Adres met *franco* brieven onder letter F. aan den Boekhandelaar G. W. VAN BEL[illegible], Rotterdam. (3[illegible])

Graduale en Antiphonarium in 8°.

De ondergeteekenden, door aankoop eigenaars geworden zijnde van bovengenoemde **Graduales en Antiphonariums**, hebben de eer langs dezen weg daarvan kennis te geven aan het Publiek en aan den Boekhandel.

De prijs van den Graduaal in lederen band is f 4[illegible]
Idem van den Antiphonarium . . . . . f 2[illegible]

P. N. VERHOEVEN.
C. L. VAN LANGENHUYSEN.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, [illegible]